

УДК 811.161.1'373.43

СУЧАСНІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ КОМПЛЕКСИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 1 КЛАСУ

Васильєва О.В.

Херсонський державний університет

У статті здійснено аналіз вимог до сучасних навчально-методичних комплексів з англійської мови для учнів 1 класів стосовно формування у молодших школярів англійської граматичної та комунікативної компетенцій. Проаналізовано специфіку програмного матеріалу з іноземної мови для дітей 6-річного віку. Визначено основні вимоги до підручників та виявлено відповідність окремих навчально-методичних комплексів з іноземної мови програмним вимогам. Автором проаналізовано методичні рекомендації щодо вивчення іноземної мови в початковій школі у 2016/2017 навчальному році відповідно до листа Міністерства освіти і науки України.

Ключові слова: навчально-методичний комплекс, підручник, англійська граматична компетенція, комунікативна компетенція, молодші школярі, комунікативні уміння.

Постановка проблеми. У сучасних умовах англійська мова розглядається як засіб спілкування і залучення до культури іншого народу. Особлива увага приділяється навчанню англійської мови школярів в початкових класах. Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, прийнятого Постановою Кабінету Міністрів від 20 квітня 2011 року № 462, метою вивчення іноземної мови є формування в учнів комунікативної компетентності з урахуванням комунікативних умінь, сформованих на основі мовних знань і навичок, оволодіння вміннями та навичками спілкуватися в усній і письмовій формі з урахуванням мотивів, цілей та соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях [2].

У сучасній практиці викладання іноземних мов (ІМ), англійської мови (АМ) зокрема, як у нашій країні, так і за кордоном, власне підручник став невід'ємною частиною навчально-методичного комплексу (НМК) з ІМ.

Усі компоненти такого комплексу розраховані на те, що навчання буде здійснюватися на основі їхньої взаємодії завдяки різним каналам сприйняття. Але головною частиною НМК, тим не менше, є книжка для учня – підручник. Тому граматичний матеріал будь-якого НМК, як правило, представлений у самому підручнику. Значна кількість вправ підручників носить комунікативний характер.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему підручника з АМ для початкової школи досліджувало багато вчених (М.А. Аріян, М.З. Біболотова, О.Б. Бігич, В.М. Буренко, О.Р. Валігура, І.М. Верещагіна, Н.Д. Гальскова, Я.Б. Кодлюк, О.О. Коломінова, Н.О. Колтко, О.Ю. Король, В.Г. Куліш, М.О. Кучма, Л.І. Морська, Є.Й. Негневицька, З.М. Нікітенко, В.М. Плахотник, В.Г. Редько, Г.В. Рогова, С.В. Роман, В.В. Сафонова, О.М. Соловова, Л.М. Узунова, В.М. Філатов, Л.Я. Хоменко, Г.С. Чекаль, Т.Я. Яковлева та ін.). Науковці аналізують вимоги до структури підручника, виявляють відповідність навчально-методичних комплексів програмним вимогам. Так, наприклад, Я.Б. Кодлюк, розглядаючи книгу як модель цілісного процесу навчання, що повноцінно реалізує свої функції в системі інших навчальних засобів, пропонує комплексний підхід до аналізу підручника, який радить здійснювати за такими

напрямами: структура підручника; його функції; поліграфічне оформлення; підручник у системі навчально-методичного комплексу [6, с. 9].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Структура, зміст і методичний апарат підручників мають реалізовувати особистісно зорієнтований підхід до навчання, провідні функції підручників (інформаційну, розвивальну, виховну, мотиваційну); відповідати інноваційним підходам у методиці: запитам дітей 6-річного віку, їх прагненню до пізнання, спілкування, різноманітної продуктивної діяльності. Але недостатня увага приділяється аналізу комунікативного матеріалу, представленого в підручниках з англійської мови для 1 класу.

Метою цієї статті є аналіз НМК / підручників з АМ для учнів 1 класів з точки зору формування у молодших школярів англійської граматичної та комунікативної компетенцій. **Завданнями** статті є: 1) проаналізувати серію НМК О.Д. Карп'юк; 2) проаналізувати серію НМК А.М. Несвіт; 3) проаналізувати серію НМК «Wonderland» авторів С.В. Роман, Г.С. Чекаль, О.О. Коломінової. Головними критеріями аналізу вищезазначених НМК з АМ для початкової школи нами було визначено: 1) відповідність чинній програмі для початкової школи; 2) контекстуальне чи позаконтекстуальне ознайомлення з новим граматичним матеріалом; 3) комунікативна орієнтованість вправ на етапі тренування у вживанні нового граматичного матеріалу; 4) наявна кількість комунікативно орієнтованих вправ у розглянутих НМК.

Виклад основного матеріалу. Методичні рекомендації щодо вивчення іноземної мови в початковій школі у 2016/2017 навчальному році відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 17.08.2016 р. № 1/9-437 відображують, що у початковій школі особливо важливо розвивати в дітей позитивну мотивацію до вивчення іноземної мови, а також формувати здатність і готовність до іншомовного навчання на наступному етапі основної школи. Ефективність раннього початку вивчення іноземної мови не викликає сумнівів, тому що мова, вивчена в дитинстві, розкриває мовні й комунікативні здібності учня: мимоволі зіставляються факти двох мов; мовна картина світу створюється окремо для кожної мови. Іншомовна діяльність як новий спосіб спілкування молодшого школяра потребує

створення позитивної мотивації, яка є одним із найважливіших психологічних факторів успішності вивчення іноземної мови і ключовим питанням організації навчання молодших школярів [3].

1-й клас початкової школи розглядається як основний у формуванні іноземної мови, ритміко-інтонаційних навичок та звуко-буквених співвідношень. 35 годин, відведених програмою на вивчення іноземної мови в 1-му класі, діляться на 2 етапи – I півріччя – 16 годин для засвоєння фонологічного аспекту мови (усний увідний курс) і 19 годин (II півріччя) на засвоєння звуко-буквених співвідношень. З метою полегшення оволодіння процесами читання і письма рекомендовано використовувати стандарт напівдрукованого шрифту. В обох випадках оволодіння звуковою та буквеною системами іноземної мови відбувається на основі виділених авторами комунікативних одиниць, які повністю відповідають тематичній ситуаційного спілкування та реалізують мовленнєві функції, запропоновані програмою з іноземної мови для 1-го класу. Знайомство учнів зі звуковою системою іноземної мови повинно відбуватися на основі імітативно-ігрових технологій в умовах комунікативних ситуацій, що являють собою сукупність мовленнєвих та немовленнєвих умов, необхідних для здійснення мовленнєвих дій.

На початковому етапі постає відповідальне завдання – закласти основи усієї подальшої роботи з мови. В оновленій програмі з іноземної мови для учнів 1-го класу виділено найбільш відповідні сфери спілкування, а саме в підручниках представлені: особистісна, центром якої є сім'я, друзі, дозвілля, іграшки, тварини; публічна, що охоплює свята та традиції, пов'язані з ними; освітня, сконцентрована навколо знань предметів шкільного побуту.

Молодшим школярам важливо зрозуміти, що іноземна мова пов'язана з іншим способом життя, конкретними людьми, які живуть в іншій країні та користуються цією мовою. Так, при навчанні та підготовці формування звертання, прощання та знайомств та незнайомих людей у різних життєвих ситуаціях слід акцентувати увагу на значенні етикетних правил, правил рольового етикету, що впливає на процес взаємного розуміння людей, які виховувалися в різних культурах. Уже в початковій школі учень повинен знати як привітати друга, вчителя, які комунікативні одиниці можна використовувати, реагуючи на прості запитання типу «Як справи?», залежно від ситуації спілкування. Засвоївши, як функціонує даний приклад у створеній комунікативній ситуації, учень легко переносить його в реальну ситуацію в класі, знайомлячись одне з одним і представляючи своїх друзів. Таким чином, саме комунікативна одиниця, що підлягає засвоєнню на уроці, визначає набір і черговість звуків для введення та тренування, а імітативно-ігрові технології сприяють формуванню в учнів усіх компонентів фонологічної компетенції, а саме: ритму, наголосу та інтонації. Принцип міжпредметності реалізується при виконанні учнем завдань у робочому зошиті, де запропоновано домалювати героїв, розмалювати їх, вирізати та зробити власну іграшку, яку вони будуть представляти на уроці, драматизуючи власну казку. Усі завдання робочого зошита сприяють розвитку самостійної на-

вчальної діяльності, вимагають від учнів творчого індивідуального підходу до їхнього виконання. Отже, I півріччя закінчується засвоєнням усієї звукової системи англійської мови і комунікативних одиниць, зумовлених тематикою ситуативного спілкування особистісної сфери («Я», «Мій друг», «Сім'я», «Іграшки»). У II-му півріччі продовжується формування мовленнєвих умінь за темами публічної та освітньої сфер спілкування з основним акцентом на вивченні звуко-літерних співвідношень. Засвоєння даних співвідношень не буде викликати труднощів у дітей, тому що вони вже знайомі зі звуками іноземної мови. Новим буде порівняння звука та літери з одного боку, і порівняння літер іноземної та української мов. До цього часу учні 1-го класу вже знають букви рідної мови і вміють читати, тому засвоєння літер іноземної мови буде значно легшим. Тут також будуть доцільними комунікативно-ігрові технології, за допомогою яких учні не тільки засвоюють усі букви алфавіту, але й відтворюють графічні образи літер, коротких слів, частина з яких уже була засвоєна раніше [1, с. 8].

Усі залучені для цього навчальні засоби, зокрема підручники, як основні носії змісту навчання повинні сприяти вихованню комунікативних потреб у пізнанні інших країн і народів, у пошуку друзів не тільки для спілкування, а й для розв'язання певних проблем власної життєдіяльності. Комунікативна, освітня, виховна і розвивальна цілі оволодіння змістом реалізуються через навчальні тексти й діалоги як основні мовленнєві одиниці.

Вони повинні містити в собі як змістову, так і мовну інформацію та слугувати певними засобами узагальнення іншомовного досвіду школярів. Для успішної реалізації освітньо-розвивального потенціалу іноземної мови зміст підручників повинен сприяти тому, щоб процес залучення учнів до вивчення предмета не тільки розширював їхній світогляд, а й сприяв глибшому розумінню власної культури та її ролі у духовному і моральному розвитку людства.

Учні перших класів ще не оволоділи рідною мовою. Вони вивчають букви, письмо та читання на рідній мові, тому перейти до читання і письма на цьому етапі на англійській мові просто неможливо. Це викличе великі труднощі у дітей і ось чому необхідним є усний водний курс, де діти вчать застосовувати мовленнєві зразки, що подаються у вигляді коротких фраз необхідних для спілкування, а саме: привітатися, попрощатися, вибачитися, подякувати, назвати себе або предмети; представити себе (когось), висловити своє ставлення до чогось; виконати певні дії (подати, взяти, сісти, встати, намалювати, сказати, вийти, зайти, порахувати), дати команду; запросити елементарну інформацію та відповіді.

Серед найбільш поширених підручників з англійської мови для учнів 1-го класу загальноосвітніх навчальних закладів вважаються: «Англійська мова. 1 клас» (авт. Несвіт А. М.), ТОВ «Видавництво «Генеза»; «Англійська мова. 1 клас» (авт. Карп'юк О. Д.), ТОВ «Видавництво «Астон».

У сучасній методиці викладання ІМ підручник є невід'ємною складовою навчально-методичного комплексу з ІМ, адже відіграє важливу роль у правильному та ефективному формуванні іншо-

мовної компетенції в учнів. Основні вимоги до підручника з ІМ виклала Н.І. Гез: 1. системність і комплексність; 2. необхідність врахування особливостей етапів навчання; 3. послідовність матеріалів підручника; 4. врахування особливостей рідної мови; 5. науково обґрунтований підхід до відбору матеріалів навчання; 6. мовленнєва спрямованість матеріалів навчання; 7. концентрична і циклічна побудова.

Таким чином, при аналізі шкільних підручників потрібно враховувати всі зазначені вимоги. Під час аналізу підручників нами було виявлено достатню кількість вправ для формування іншомовної граматичної компетенції. Ми звертали увагу на наявність умовно-комунікативних рецептивно-репродуктивних вправ, які відповідають вимогам до вправ в аспекті комунікативно-когнітивного підходу до навчання ІМ.

Сучасні засоби навчання іноземних мов є важливим невід'ємним компонентом навчального процесу з іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. В ідеалі усі засоби мають бути представлені в навчально-методичному комплексі, за яким проводиться навчання іноземної мови. Таким чином НМК і є основним засобом навчання у всій повноті його компонентів: книга для учня, робочий зошит, книга для учителя, аудіо-CD, відеозаписи та електронні засоби навчання.

Навчально-методичні матеріали для вивчення іноземних мов мають деякі особливості. По-перше, це комплекти, які складаються щонайменше з трьох компонентів (підручника, робочого зошита та книги для вчителя), а також електронних додатків (наприклад, інтерактивного CD-ROMа та DVD).

Книга для учня (підручник) містить увесь матеріал для поурочного викладу матеріалу і його відпрацювання. Як правило, добре ілюстрована і представлена у кольорі для того, щоб зацікавити та мотивувати учнів. Серед основних вимог, що висуваються до структури та змісту підручника, виділяють такі: підручник має забезпечувати послідовність подачі мовного та мовленнєвого матеріалу від уроку до уроку; зміст підручника має бути комунікативно спрямованим; кожний параграф підручника повинен мати «стрижень», навколо якого будується весь матеріал (таким «стрижем», наприклад, може бути типова фраза, тема тощо); у структурі параграфа має бути спеціальний розділ – домашнє завдання; структура і зміст підручника мають забезпечувати паралельне оволодіння уміннями й усного, і писемного спілкування.

Робочий зошит пропонує практику з мовним матеріалом, введеним у класі – граматикою і лексику, і відпрацювання навичок та умінь, переважно читання та письма. Оскільки учні виконують письмові завдання саме у цих зошитах, то вони надруковані в чорно-білому кольорі. Для початкової школи можливі окремі «Зошит для каліграфії» (прописи), який знайомить учнів із латинським шрифтом і допомагає вправлятися в його написанні.

Книга для вчителя має до кожної сторінки даються пояснення для вчителя. Таким чином учитель має все необхідне для роботи в одній книзі. Книга для вчителя, як правило, містить:

вичерпний зміст курсу навчання на даному рівні; вступ до курсу; детальні поурочні конспекти, що містять опис порад щодо підготовки до уроку, матеріал і вправи для повторення, необхідну соціокультурну та лінгвістичну інформацію, поради щодо організації кожного етапу уроку і ключі-відповіді до вправ, поданих у підручнику; додаткові завдання на той випадок, коли залишається вільний час до кінця уроку; аудіозаписи для розуміння на слух; короткий огляд введеного лексико-граматичного матеріалу; інший довідковий матеріал; список неправильних форм дієслів тощо; тести (які можна ксерокопіювати).

Аудіо-CD – ці матеріали містять записи текстів і завдань для аудіювання, пісні, вірші і вправи для вимови. Записи, зроблені в професійних студіях акторами-професіоналами, які добре розуміють потреби викладання та вивчення мови, відеозаписи. Відеозаписи стимулюють рольові ігри на уроках і створюють чудові можливості для повторення мовного матеріалу в контексті.

У зв'язку з активним застосуванням комп'ютерів у навчально-виховному процесі сьогодні майже кожний автентичний друкований підручник оснащений електронною версією. Робочий зошит часто містить супутній CD-ROM, який є носієм мультимедійних файлів, налаштованих для активного особистісно зорієнтованого використання текстів та їх аудіо-підтримки, ресурс аудіо та відеофрагментів, а також інтерактивної функції для роботи з тренувальними вправами. Крім того, CD-ROM може входити і до складу підручника, і до робочого зошита, залежності від концепції НМК. Наприклад, у підручнику – це збільшена ілюстративна функція, у робочому зошиті – тренувальна. Якщо такі компоненти супроводжують підручник, то вони традиційно «прив'язані» до змісту розділу підручника, що надає учню можливість мати додатковий матеріал для читання або слухання, звукозаписуючі функції, що допомагають у поліпшенні вимови та монологічного говоріння; а також граматичні і лексичні вправи – наприклад, пошук відповідників, заповнення пропусків, кросворди та інше. Через такі додатки реалізується процес навчання та самоперевірки, що є однією із суттєвих рис автономії учня. Подібні CD-ROMи – дуже важливі для самостійної роботи учнів з опрацювання матеріалу уроку вдома чи у класі під час самопідготовки. Диск надає можливість працювати за «планом уроку», обраного учнем, а саме – виконання таких завдань і у такому порядку, який потрібен саме йому. Багато дисків до підручників мають додаткові матеріали для тестування, щоб у учня була можливість перевіряти свої знання, включно з граматичними довідниками міні-словниками. Робота з дисками – необхідна складова сучасного уроку іноземної мови тому, що допомагає поліпшити іншомовні навички (слухання, читання і говоріння).

Під *електронно-освітніми ресурсами* (далі – ЕОР) розуміють навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, що відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації навчально-виховного процесу.

Метою створення ЕОР є модернізація освіти, змістове наповнення освітнього простору, забезпечення рівного доступу учасників навчально-виховного процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів, незалежно від місця їхнього проживання та форми навчання, створених на основі інноваційно-комунікаційних технологій.

Проаналізуємо поширені НМК з англійської мови для учнів 1 класу. О. Карп'юк розглядає ІМ як інструмент у діалозі культур а також усвідомлює важливість принципу комунікативності. До переваг підручника можна віднести запропоновані ігрові форми тренування, уявні подорожі до Чарівного острова, подання мовленнєвих зразків з опорою на малюнки, застосування дитячих віршів і пісень. Позитивним є застосування рольових ігор як засобів автоматизації дій учнів з мовним і мовленнєвим матеріалом, а також і залучення невербальних засобів спілкування, покликаних зробити процес іншомовного спілкування більш природним і цікавим для учнів: паралінгвістичних (інтонація, паузація, темп, гучність, ритміка, тональність, мелодика); екстралінгвістичних (сміх, плач); кінетичних (жести, міміка, контакт очей); проксемастичних (пози, рухи тіла, дистанція). При цьому в основу відбору лексичного матеріалу покладено мовленнєві потреби дітей. Це назви іграшок, тварин, свят, привітання, фрази знайомства, команди, які використовують під час фізкультхвилинок, тощо. У текстах використані англійські імена та назви свят, серед героїв – Санта Клаус і Мері Поппінс. Це дозволяє формувати соціокультурну компетенцію і вводити учнів у світ культури Англії. Принцип активізації мисленнєво-мовленнєвої діяльності учнів виражається у постановці комунікативних завдань, у формах організації уроку. Проте, недостатня увага приділяється опрацюванню нових лексичних одиниць, роботі над граматичним матеріалом, що негативно впливає на формування комунікативної компетентності молодших школярів. Відсутні завдання на використання міжпредметних зв'язків. У підручниках НМК О.Д. Карп'юк граматичні структури (ГС) подаються у мовленнєвих зразках (МЗ), які входять до складу діалогів або текстів, а також виносяться в окремі рамочки. Опори, які подані в підручниках у вигляді таблиць і МЗ, служать кращому усвідомленню учнями форми, значення і вживання граматичних явищ (ГЯ), що вивчаються. Але відсутні будь-які пояснення щодо форми і функції відповідного ГЯ, що, на нашу думку, є раціональним, особливо на початку вивчення АМ молодшими школярами. На жаль, в усіх підручниках цього НМК інструкції до вправ мають некомунікативний характер [4].

Підручник «Англійська мова. 1 клас» (авт. А. Несвіт) укладено відповідно до нової програми з ІМ, рекомендованої МОН України для оволодіння англійською мовою в 1-му класі загальноосвітніх навчальних закладів. Зміст видання побудовано за тематико-ситуативним принципом. Організація навчального матеріалу забезпечує інтегрований розвиток навичок і вмінь аудіювання, говоріння, читання, письма та передбачає використання інтерактивних методів навчання. Підручник вдало реалізує комунікативний підхід до викладання та вивчення іноземних мов.

Передбачається формування вмінь та навичок для самостійного розв'язування комунікативних завдань англійською мовою в усному мовленні, читанні, аудіюванні та письмі в межах визначених тем та сфер спілкування. Враховано навчання міжособистісного спілкування; розширення обсягу лінгвокраїнознавчих знань. Зміст підручника підібрано таким чином, що створюється відповідна мотивація, стимулюються мисленнєво-мовленнєві функції, актуалізуються отримані раніше лінгвістичні знання, мовленнєві засоби.

Структура кожного підручника є чіткою і послідовною, вона відображає специфіку предмету іноземна мова, яка полягає у тому, що провідним компонентом змісту навчання іноземної мови є не основи наук, а способи діяльності – навчання різних видів мовленнєвої діяльності: говоріння, читання, аудіювання, письма. Ключові вимоги програми для 1 класу:

- з аудіювання – учні лише розрізняють та сприймають прослухане;
- з усного мовлення – лише відрекомендують, називають та описують (замість розповідають), мовлення учня має відповідати його віку;
- з читання – лише озвучують букви алфавіту, слова, словосполучення, повторюють за учителем (замість читають);
- з письма – лише пишуть літери алфавіту, відтворюють (тобто обводять) графічний образ букв, слів, словосполучень (замість пишуть самостійно чи під диктовку, чи списують) [8, с. 5].

В підручниках А. Несвіт явища граматики вивчаються шляхом сприймання МЗ в усному мовленні без пояснень. Ознайомлення з новим ГМ відбувається у коротких мікродіалогах/мікротекстах, супроводжується виділенням синім кольором, інколи ГМ виносяться в рамочки/таблички, де висвітлено утворення і вживання певного ГЯ. ГМ відпрацьовується в невеликих діалогах або мікромонологіях, вправах на заповнення відповідей на запитання, пропусків у реченні з наданими МЗ. У блоках «Grammar Revision» спостерігаємо таблички на утворення і вживання ГМ, на відпрацювання якого було відведено недостатньо вправ в основному змісті уроку. У підручнику знаходимо достатню кількість тренувальних вправ з граматики, але інструкції до них здебільшого мають некомунікативний характер (близько 1/5 усіх вправ має умовно-комунікативну, інколи комунікативну інструкцію). У робочому зошиті в цілому представлена достатня кількість вправ, але вони переважно теж мають некомунікативний характер [7].

Розглянемо особливості подачі АГМ у серії НМК «Wonderland»: Як зазначають автори вищезазначеного НМК, розвивальний і гуманістичний характер раннього навчання АМ, який реалізовано за допомогою НМК «Wonderland», сприяє тому, що дітей молодшого шкільного віку починає приваблювати навчальний процес з мови, який підводить їх до систематизації вивченого ГМ і до самостійного узагальнення його у процесі роботи. З метою формування мовленнєвих навичок та розвитку умінь оперувати конкретним мовним матеріалом, граматичним у тому числі, пропонуються сценарії вирішення учбових задач, які представлені як цілісні методичні блоки. Виконання кожної задачі закінчується виходом учнів

у мовленнєву практику, максимально наближену до реальної ситуації спілкування, здебільшого міжкультурного характеру. Ознайомлення з граматичними поняттями відбувається в образній, персоніфікованій формі (наприклад, «Міс Граматика», «брати-артикли», український король дієслів «бути», англійський король дієслів «to be» тощо), у вигляді цікавої евристичної бесіди. Відбувається детальне пояснення ГМ і порівняння його з явищами рідної мови. Закріплення і відпрацювання ГМ пропонується з використанням лічилок, драматизацій діалогів, римівок, ігрових ситуацій, кубиків.

Аналіз вимог, якими повинні бути підручники у 1 класі, показав, що у початковій школі важливо зацікавити учнів вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність і значущість володіння іноземною мовою як неповторним засобом міжкультурного спілкування.

Висновки з даного дослідження і перспективи. Отже, проаналізувавши НМК з АМ, ми прийшли до висновку, що в усіх НМК спостерігається невідповідність програмному граматичному мінімуму, у багатьох не приділяється належна увага етапу ознайомлення з новим граматичним матеріалом, як і етапу тренування у вживанні, не враховуються психофізіологічні особливості молодших школярів при укладанні вправ (одноманітність прийомів роботи). Тому авторам підручників необхідно ставити особливо високі вимоги до якості та кількості навчального матеріалу, його доступності та посиленості, враховувати дані психолінгвістичних досліджень щодо послідовності вивчення ГМ учнями цього вікового періоду, а також комунікативний підхід в укладанні інструкцій до вправ. Перспективою подальших досліджень є укладання підсистеми вправ на комунікативно-ігровій основі.

Список літератури:

1. Голобородько Е. П. О некоторых аспектах отбора дидактического материала для речевых упражнений // Язык и литература в школе. Украинский вестник. – 1995. – № 3. – С. 6–9.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – № 7. – С. 1–18.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
4. Карп'юк О. Д. Англійська мова (підручник для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів) / О. Д. Карп'юк. – Тернопіль: Астон. – 2012. – 136 с.
5. Карп'юк О. Д. Особливості комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови у початковій школі за серією навчально-методичних комплектів для 2–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів: Метод. посібник для вчителів / О. Д. Карп'юк. – К.: Навчальна книга, 2004. – С. 4–20.
6. Кодлюк Я. П. Підручник для початкової школи: дидактико-методичний аспект / Я. П. Кодлюк. – Тернопіль: ТНПУ, 2009. – 100 с.
7. Несвіт А. М. Англійська мова: підручн. для 1 кл. загальноосв. навч. закл. / А. М. Несвіт – К.: Генеза, 2014. – 176 с.
8. Савченко О. Я. Без якісного підручника якісна шкільна освіта неможлива / О. Я. Савченко // Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць / редкол. – К.: Комп'ютер у школі та сім'ї, 1999. – С. 3–6.

Васильєва О.В.

Херсонский государственный университет

СОВРЕМЕННЫЕ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКИЕ КОМПЛЕКСЫ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ДЛЯ УЧАЩИХСЯ 1 КЛАССА

Аннотация

В статье проведен анализ требований к современным учебно-методическим комплексам по английскому языку для учащихся 1 классов в отношении формирования у младших школьников англоязычной грамматической и коммуникативной компетенций. Проанализирована специфика программного материала по иностранному языку для детей 6-летнего возраста. Определены основные требования к учебникам и выявлено соответствие отдельных учебно-методических комплексов по иностранному языку программным требованиям. Автором проанализированы методические рекомендации по изучению иностранного языка в начальной школе в 2016/2017 учебном году в соответствии с письмом Министерства образования и науки Украины.

Ключевые слова: учебно-методический комплекс, учебник, англоязычная грамматическая компетенция, коммуникативная компетенция, младшие школьники, коммуникативные умения.

Vasylieva O.V.
Kherson State University

MODERN TEACHING MATERIALS OF THE ENGLISH LANGUAGE FOR 1 FORM PUPILS

Summary

This article analyzes the requirements of modern teaching materials in English for 1 form pupils regarding the formation of English grammar and communicative skills of primary school children. The specificity of program material of the foreign language for 6 years children is given. The basic requirements for textbooks are described and their correspondence to the foreign language program requirements is shown. The author analyzes the guidelines for the foreign language learning at primary school in 2016/2017 academic year, according to the letter of the Ministry of Education and Science of Ukraine.

Keywords: teaching materials, textbook, English grammatical competence, communicative competence, primary school pupils, communication skills.